

Széttaposott hangyaboly

1

Reggelre eloszlottak a felhők, csípett a hideg. Éles napfény ragyogta be a várost, de nem melegítette fel a levegőt. Ahol valamiért sorban álltak az emberek, mindenki feltúrta a gallérját, s voltak olyanok is, akik a szájuk elé húzták a sáljukat. A lehelet köddé párosodott a hidegtől.

Lassan ballagtam a Szent István körúton. A betört kirakatokban már megmozdult a láthatóan mindennapos élet. Az üzleteknek ki se kellett nyitniuk: reggel beült a tulajdonos – vagy aki saját szakállára birtokba vette a gazdátlan kirakatot –, s árulta, amije volt, tette, amit tehetett. Rácsodálkoztam az órásra, aki széles karimájú fekete művészkalapot viselt, s nagyítóval a szemén, fagyoskodva is magabiztosan babrált az óraszerkezettel, aminek a megjavítását egy parasztember várta türelmesen, keményszárú csizmában, molyette, prémgalléros mikádókabátban. A szomszéd üzlet üres kirakatában vastag, nagykendős asszony hagymát árult, darabszámra. A következő kirakatban pattogatott kukoricát lehetett kapni. A kiégett Víg-színháznál kétméteres alak toporgott, természetéhez illő csónaknyi kalucsniban. Rám szisszent:

– Tűzkő. Tűzkövet...

Önkéntelenül megálltam. Az jutott eszembe, hogy ha nem lesz mit ennem, én is kiállhatok tűzkövet árulni. Bécsben, az elindulásunk reggelén – mintha nem is tegnap lett volna, hanem hetekkel ezelőtt – elrohantunk az Ostbahnhofra, ahol Bauerral és társával kellett találkozoznunk. Megmondtuk nekik, hogy mi még nem utazunk – nem akartuk, hogy irigyeljenek, azért nem említettük a belgrádi vöröskeresztes autókat –, s Bauer úr beszélt rá bennünket, hogy vegyünk tűzkövet. Egy-egy dollárért mindketten vettünk. Meg se számoltuk, egész marékkal kaptunk. Zsebre vágtuk, hogy majd csak jó lesz valamire itthon, biztosan igaza van Bauer úrnak, háborús időkben értékálló csereeszköz a tűzkő.